

**Regeringen
Kulturdepartementet
103 33 Stockholm**

Sveriges Television AB
Säte: Stockholm
KH-3T-012
Org. nr: 556 033-4285
Plusgiro: 154749-6
Bankgiro: 5555-0594
www.svt.se

Stockholm 2014-03-06

Yttrande över betänkande:

Sveriges Television överlämnar härmed sitt yttrande över rapport från Myndigheten för radio och tv om evenemangslista, Ku2013/2249/MFI.

Eva Hamilton, VD

Inledning

Idrottsrörelsen är Sveriges största folkrörelse. Den förenar, inkluderar och skapar förebilder både för unga och gamla. Antalet ideellt engagerade människor är mycket stort, både i Sverige och internationellt. Idrottsrörelsen ger ett bidrag till och har en roll i värderingsarbete och demokratisk fostran, idrotten bidrar till en positiv utveckling av samhället. Här skapas respekt för människor med olika bakgrunder, livsvillkor och ålder. Samtidigt finns en viktig hälsoaspekt då ohälsa idag är ett växande samhällsproblem. Idrotten är en del av samhället med många engagerade ledare och föräldrar och föreningsliv ger människor en känsla av sammanhang och kamratskap. En förutsättning för att idrotten ska kunna vara en bred positiv kraft i samhället, är att så många som möjligt kan ta del av fria idrottsevenemang i tv. Det skapar intresse, kunskap och engagemang. Vad SVT erfar anser 77 procent att det är viktigt eller mycket viktigt att alla i Sverige kan ta del av större internationella sportevenemang i tv (se bilaga).

SVT vill i det sammanhanget peka på erfarenheterna från OS i Sotchi som visar att idrotten tappat en mycket stor del av tittandet jämfört med tidigare OS. Detta trots att de flesta professionella bedömare, däribland SVT, anser att sändningarna höll en god kvalitet. Färre personer såg OS 2014; 74 procent av befolkningen såg något från OS i Sotji i broadcast. Under 2000-talet har nivån tidigare varit ca 90 procent.

SVT välkomnar därför förslaget om att införa en evenemangslista i Sverige. En evenemangslista innebär att evenemang av särskild vikt för det svenska samhället ska kunna ses av en ”väsentlig del av allmänheten i fri-tv.” Det är av stor vikt att en så stor del av allmänheten som möjligt kan ta del av dessa tävlingar och evenemang. De stora evenemangen som exempelvis OS utgör ett kitt som förenar människor oavsett bakgrund. Det är dessutom inte sällan offentliga medel som ligger till grund för stor del av de grundläggande satsningarna som idag sker inom svensk idrott på både grund och elitnivå. SVT noterar att förslaget även omfattar ett evenemang såsom Nobel vilket är positivt då det är ett evenemang av nationell betydelse.

SVT kan konstatera att allmänheten tydligt förespråkar införandet av en lista. 77 procent anser att hela befolkningen bör ha möjlighet att se evenemang av nationell betydelse. Till och med i den grupp som betecknar sig som inte alls intresserad av idrott finns en bred majoritet för införandet av lista.

Sammanfattning

- SVT anser att det finns betydande brister i hur utredningen genomförts.
- Förslaget utgår från ett ensidigt konkurrensperspektiv och bortser från evenemangslistas ursprungsintention gällande publikperspektivet.
- Närmare två miljoner svenskar riskerar att stå utan möjlighet att se sändningarna från de aktuella evenemangen.
- Tidigare sända Vinter OS hade ett betydligt högre publikgenomsnitt än OS i Sotji.
- Med utgångspunkt i allmänintresset anser SVT att penetrationskravet ska vara 95 procent, i stället för av utredningen föreslagna 80 procent, för de tv-bolag som får sända listade evenemang.
- Myndighetens definitionsförslag möjliggör för kommersiella programbolag att kräva ett betydande pris från tittarna för att få tillgång till evenemang. Därför bör utredningens andra alternativ väljas, som innebär att kanalerna ska tillhandahållas avgiftsfritt.
- SVT anser inte att det finns anledning att göra någon åtskillnad mellan herr- och dam-idrott, men att de föreslagna evenemangen i övrigt är rimliga i relation till allmänintresset.

3.2 Hur uppdraget genomförts

SVT konstaterar att rapporten huvudsakligen genomförts genom intervjuetodik och internationella jämförelser. Inga data har analyserats närmre, inga försök att fånga prisutvecklingen på idrottsutrymmet har gjorts och framför allt har inte utredningen någonstans försökt att bättre skaffa sig en bild av uppfattningarna och konsekvenserna hos den största intressenten i frågan: Allmänheten. Urvalet av intervjuobjekt är tämligen tendentiöst (exempelvis har ”en internationell aktör som förmedlar sporträttigheter för större evenemang intervjuats i syfte att få en bild av om marknaden på något sätt påverkats sedan evenemangslister i olika länder införts”). Intervjuerna har inte bedrivits på ett sådant sätt att de kunnat skapa en djupare förståelse hos utredarna för marknaden.

Den metod som valts har således klara brister, vilket SVT beklagar. Sannolikt är detta en bidragande anledning till att publikperspektivet är så frånvarande i rapporten. SVT saknar en redogörelse för hur man förhållit sig och tolkat riksdagsbeslutet som togs i slutet av 1990-talet då en evenemangslista möjliggjordes i och med förändringar i radio och tv-lagen. Dåvarande regering bedömde att penetrationskravet i en eventuell lista borde vara minst 95 procent. Myndigheten kommer fram till en annan slutsats och SVT saknar en problematisering och fördjupning kring detta.

4.2 Evenemang av särskild vikt för samhället

SVT vill understryka det som i bakgrunden lyfts fram om syftena bakom EU-regleringen dvs. att ”medlemsstaterna ska kunna skydda rätten till information och säkerställa bred tillgänglighet för allmänheten till tv-sändningar från evenemang av särskild vikt för samhället”. Detta är inte ett perspektiv som genomsyrar myndighetens vidare analys, resonemang och slutsatser.

4.6 Begreppen fri tv och väsentlig del av allmänheten

SVT menar att utredningens påstående att ”Samtliga EU-länder som har evenemangslistor avser med fri tv sådana programtjänster som kan ses utan andra avgifter än eventuell lagstadgad tv-avgift och grundabonnemang i kabel-tv-nät” är felaktigt”, se vidare nedan.

5.2 Förarbeten

SVT anser att förarbetena tydligt pekar på att det bör krävas en hög penetration för att inte en väsentlig del av allmänheten ska anses utestängd. Detta framgår av propositionen som ligger till grund för utformningen i RTVL: ”Det kan givetvis inte uteslutas att tekniska förändringar, t.ex. utbyggnad av digital marksänd tv, kan leda till att flera tv-kanaler kommer att nå en hög hushållstäckning. För att lagens krav ska vara uppfyllt bör det emellertid enligt regeringens mening krävas att minst 95 procent av den fast bosatta befolkningen faktiskt kan ta emot programmen, dvs. att allmänheten har skaffat sig den antenn med mera som krävs för att ta emot utsändningen”.

Utredningen borde ha tagit hänsyn och förhållit sig till denna bedömning i arbetet och förklarat varför det finns anledning att göra en analys som landar i en radikalt annan bedömning när konkurrensen idag, i förhållande till när bedömningen gjordes, är betydligt mer omfattande och kanalpenetrationerna betydligt högre.

7.2 Väsentlig del av allmänheten

SVT ansluter sig till myndighetens förslag att tittarnas uppfattning om de har tillgång till en viss programtjänst (upplevd/medveten penetration) ska tillämpas som mätmetod för att avgöra en programtjänsts befolkningstäckning.

Myndigheten har föreslagit att en ”väsentlig del av allmänheten” inte ska anses utestängd från möjligheten att se ett evenemang om sändning sker i en kanal som når 80 procent av befolkningen. SVT motsätter sig att penetrationskravet sätts så lågt som 80 procent. Myndighetens förslag innebär att närmare två miljoner människor riskerar att stå utan möjlighet att se nu aktuella evenemang. SVT anser att så många människor rimligen måste anses utgöra en ”väsentlig del av allmänheten”.

SVT anser att myndigheten i sina överväganden i alltför hög grad har utgått från ett marknadsperspektiv och att publikperspektivet har varit underordnat. Valet av nivån 80 procent har skett med det uttalade syftet att inte påverka rådande konkurrenssituation

mellan tv-bolagen i Sverige. Det framgår inte om myndigheten i sitt val av nivå har gjort bedömningen att unionsrätten (inklusive konkurrensrätten) inte medger ett högre penetrationskrav än 80 procent, med de förutsättningar som råder i Sverige, eller om myndighetens förslag är resultatet av en värdering där publikintresset har fått stå tillbaka till förmån för andra intressen.

Den EU-rättsliga regleringen förutsätter att publikintresset sätts i förgrunden, och det är en självklar och accepterad konsekvens av regleringen att införandet av en evenemangslista kommer att påverka marknaden/konkurrensen för köp- och försäljning av tv-rättigheter av ”listade” evenemang (se härvid utslag av 25 juli 2001 av House of Lords, England, i målet Regina v. Independent Television Commission, Ex Parte TV Denmark 1 Ltd, mål. Nr. [2001] UKHL 42, särskilt punkten 33 på sidan 7).

Flera andra länder som har infört evenemangslista (inklusive våra nordiska grannländer Norge och Finland samt, enligt tidigare gällande lista, även Danmark), har ställt publikintresset i förgrunden krävt betydligt högre penetration (t.ex. Norge 90 procent, Finland 90 procent och Danmark 90 procent).

Jämförelsen med andra länder ovan visar att penetrationskrav på 90 eller 95 procent inte kan vara något problem ur unionsrättslig synpunkt (proportionalitet och konkurrens). I synnerhet som det inte finns några skillnader i konkurrenssituation och kanalpenetration som föranleder ett lägre penetrationskrav i Sverige. Det bör hållas i minnet att de åtgärder som en medlemsstat ämnar vidta prövas mot unionsrätten av EU-kommissionen, som ska godkänna åtgärderna innan de kan bli gällande. Härigenom säkerställs slutligt att marknads-/konkurrensaspekterna tillgodoses i tillräcklig utsträckning. Det bör återigen framhållas att när möjligheten att skapa en evenemangslista infördes i radio- och tv-lagen i slutet av 1990-talet gjorde den dåvarande regeringen bedömningen att penetrationskravet i en eventuell lista borde vara minst 95 procent.

Mot bakgrund av vad som ovan anförts, inte minst den EU-rättsliga ramen samt det förhållandet att penetrationskravet i våra grannländer satts till 90 procent, är det svårt att förstå varför myndigheten har föreslagit ett så lågt penetrationskrav som 80 procent. Det är anmärkningsvärt att myndigheten har lämnat sitt förslag utan att ha genomfört någon närmare konsekvensanalys av andra jämförbara länders beslut att kräva betydligt högre penetrationsgrad. SVT anser att om publikintresset, som det var avsett, ställs i förgrunden bör penetrationskravet sättas i enlighet med den tidigare regeringens bedömning. Endast då säkras att ”en väsentlig del av allmänheten”, i reell mening, inte utestängs från möjligheten att se dessa evenemang av nationellt intresse. Erfarenheterna från senaste OS visar att en jämförelsevis låg penetration hos sändande kanal också leder till ett lägre tittande även om sändningarna håller en god kvalitet (se bilaga). Utredningen har i sin analys inte tagit hänsyn till dynamiska effekter som att kanalbolag genom en evenemangslista stimuleras att göra sina kanaler än mer tillgängliga. Detta behöver inte innebära nämnvärt utökade kostnader. En kanal som exempelvis MTG:s TV6 har redan idag en teknisk penetration som är högre än den upplevda. Att den upplevda är lägre är därför i första hand sannolikt ett informationsproblem. Högre

penetrationstal för dessa kanaler skulle dessutom ha en positiv effekt på konkurrensen på tv-marknaden i stort.

Irland

Ett land som är intressant i sammanhanget är Irland. Enligt den irländska modellen är penetrationskravet som utgångspunkt 95 procent men om färre än tre programföretag vid en viss given tidpunkt har någon programtjänst som kan mottas av 95 procent av befolkningen sänks penetrationskravet till 90 procent. Den irländska modellen och dess nivåer ansågs av EU-kommissionen vara proportionerlig. Den ansågs också vara förenlig med EU:s konkurrensregler, vilket särskilt motiverades med att:

”definitionen av kvalificerande programföretag [...] bygger på objektiva kriterier som lämnar utrymme för faktisk och möjlig konkurrens i samband med förvärvandet av sändningsrättigheter för dessa evenemang”.

För att säkerställa att konkurrensaspekterna tillgodoses på ett betryggande sätt kan en modell motsvarande den som tillämpas på Irland övervägas. Den irländska modellen ger även ett tydligt incitament för intresserade programföretag att vidta åtgärder för att öka penetrationen för en eller flera programtjänster, något som det till stor del ligger inom programföretagens egen kontroll att göra. Den irländska modellen bygger på objektiva kriterier och skulle, genomförd i Sverige, lämna utrymme för erforderlig faktisk och möjlig konkurrens om förvärv av sändningsrättigheter till nu aktuella evenemang. För att en sådan modell ska ha någon effektiv verkan måste dock penetrationskraven sättas på motsvarande nivå som på Irland.

7.3 Fri-tv

Myndigheten föreslår att betal-tv-programtjänster som ingår i ett ”grundabonnemang” ska likställas med fri-tv. SVT motsätter sig förslaget eftersom allmänhetens rätt till fri tillgänglighet till evenemangen inte tillgodoses med en sådan definition.

Myndighetens definitionsförslag möjliggör för kommersiella programbolag att kräva ett betydande pris från tittarna för att få tillgång till evenemangen. Hushållen betalar redan idag ett högt pris för att få tillgång till de programtjänster som omfattas av operatörernas ”grundabonnemang”. Prisutvecklingen de senaste åren har varit hög och kan befaras kunna fortsätta i den riktningen.

Erfarenheterna från senaste OS styrker detta: Av de som valde att inte se något alls från OS var det enligt SVT:s undersökningar uppskattningsvis ca en halv miljon potentiella tittare, som avstod på grund av kostnaden.

Om det finns en politisk önskan att en evenemangslista ska resultera i att en så stor del av allmänheten som möjligt ska kunna ta del av dessa evenemang vederlagsfritt, eller i vart fall utan att det ska bli ekonomiskt kännbart, är det således kontraproduktivt att i

definitionen av fri-tv inkludera programtjänster i ”grundabonnemang” eller till ”grundpris”.

Som myndigheten konstaterar är den föreslagna definitionen problematisk även av den anledningen att den skulle vara svår att tolka och tillämpa. Operatörerna paketerar och prissätter programtjänsterna på olika sätt i förhållande till varandra. En programtjänst som ingår i en operatörs ”grundabonnemang” behöver inte göra det hos andra operatörer. Myndigheten framhåller även det förhållandet att abonnemangstyperna hos respektive operatör varierar kraftigt, och det är därför inte alltid självklart vad som ska avses med en operatörs ”grundabonnemang”. Om definitionen av fri-tv ska innefatta något annat än i reell mening fria programtjänster måste därför, enligt SVT:s mening, frågan om lämplig definition problematiseras ytterligare. Inte minst för att tillgodose rimliga krav på förutsebarhet och rättssäkerhet.

På sidan 15 anger myndigheten att samtliga EU-länder som har evenemangslista definierar fri-tv som programtjänster som kan ses utan andra avgifter än eventuell lagstadgad tv-avgift och grundabonnemang i kabel-tv-nät. Såvitt SVT förstår definieras emellertid fri-tv i listorna i bl.a. Finland, Irland, Frankrike och Italien som programtjänster som kan tas emot utan annan betalning än lagstadgad tv-licensavgift. Hänsynen till publiken, men även tolknings- och tillämpningssvårigheterna med myndighetens förslag, talar enligt SVT med styrka för att den mest ändamålsenliga definitionen av fri-tv är den som även myndigheten presenterar som ett möjligt alternativ. SVT anser alltså att med fri-tv ska endast omfattas programtjänster som normalt kan tas emot vederlagsfritt och utan krav på abonnemang, det vill säga motsvarande ordning som gäller i bl.a. Italien, Finland, Irland och Frankrike.

7.4 Evenemang

SVT anser att myndighetens förslag till omfattning på listan är i stort ett välavvägt. Såvitt avser VM respektive EM i fotboll anser dock SVT att samtliga matcher bör omfattas. Dessa evenemang tilldrar sig stort intresse i hela samhället, inte bara bland personer med ett särskilt intresse för fotboll och har av tradition och i sin helhet sänts live i fri-tv och haft stor publik. SVT anser generellt att det inte finns anledning att göra någon åtskillnad mellan herr- och damidrott.

7.5 Tillgängliga helt eller delvis i direktsändning eller med tidsförskjutning

SVT har inga invändningar mot utredningens förslag i denna del.

7.6 Behov av övergångsbestämmelser

Med hänsyn till att en svensk evenemangslista inte skulle ha någon effekt i förhållande till programbolag etablerade i Storbritannien förrän den godkänts och publicerats av EU-kommissionen kan SVT – för att diskriminering av programbolag etablerade i Sverige ska undvikas – stödja myndighetens förslag avseende från vilken tidpunkt programbolagens skyldigheter ska börja gälla.

8 Konsekvenser

Krav på programtjänsters befolkningstäckning

Myndighetens förslag innebär att närmare två miljoner människor riskerar att stå utan möjlighet att se de evenemang som finns upptagna på en eventuell lista. Detta gör att förslaget inte kan anses säkerställa befolkningens tillgång till stora evenemang i tv. Myndighetens förslag ger uttryck för en logik vars slutsats är att ju högre penetrationsgrad som krävs för att få sända listade evenemang, desto fler programbolag utestängs från möjligheten att sända dessa evenemang. Den publika konsekvensen av detta resonemang är omvänt. Låga penetrationskrav innebär att färre garanteras möjlighet att ta del av sändningarna. Slutsatserna är var för sig inte felaktiga, men svårförenliga inte minst i förhållande till evenemangslistans allmännyttiga syfte. SVT menar att grundintentionen med möjligheten att införa evenemangslistor var primärt att säkerställa att den breda allmänheten kunde ta del av evenemang med nationellt intresse i fri-tv.

Enligt de publikmätningar som gjorts från de tre senaste Vinter OS noteras ett betydligt högre publiksnitt på sändningarna från OS i Turin och OS i Vancouver, än under OS i Sotji. Ett exempel är när Sverige gick till final i ishockey i Turin 2006. Då hade finalmatchen över 3 miljoner tittare. 2014 års finalmatch hade 2,3 miljoner tittare. På topplistan från de två föregående Vinter OS ser man ett betydligt högre publiksnitt på de mest populära sändningarna än under OS i Sotji. (Se bilaga)

Dessa siffror beror inte på sändningarnas kvalitet; MTGs sändningar höll god klass, utan är ett resultat av den lägre penetrationen hos MTG:s kanaler som sände Vinter OS. Hade MTG exempelvis valt att sända OS i TV6, som visserligen inte har en högre penetration men normalt sänds avgiftsfritt hade fler kunnat nås av sändningarna.

Myndigheten har i sitt förslag lagt allt för stort fokus på konkurrensperspektivet i syfte att säkerställa att de fyra största tv-bolagen som finns i Sverige ska ges möjlighet att sända listade evenemang. Utgångspunkten tycks vara ett underförstått mål att inte åstadkomma någon förändring vilket bekräftas i rapporten då man slår fast att en lista enligt myndighetens förslag inte skulle påverka dessa fyra aktörers (som uppfyller kravet om 80 procent) möjlighet att sända evenemangen.

Konsekvenser för programbolag

SVT menar att rapporten inte i tillräckligt hög grad tar hänsyn till att de aktuella bolagen själva kan påverka penetrationsgraden för sina tv-kanaler. Vad SVT erfar finns flera exempel på att antalet kanaler som uppnår en hög penetration, har ökat efter att evenemangslistan införts i ett land. I dessa länder har således införandet av en lista troligtvis inte haft någon avgörande marknadspåverkan, men däremot betydelse för allmänhetens möjligheter att ta del av evenemangen genom att fler kanaler har ökat sin penetration. Som SVT tidigare påpekat kan en fördel vara att konkurrensen även i andra

genrer och programområden ökar om penetrationskraven ökar, eftersom bolagen då har ett incitament att öka sin penetration.

Marknaden för sändningsrätter

Minst tre bolag i Sverige uppnår idag, eller skulle utan större svårighet kunna uppnå en betydligt högre medveten penetration än förslaget 80 procent. SVT:s uppfattning är att det är en fungerande marknad med god konkurrens som inte skulle påverkas nämnvärt om täckningsgraden formaliserades inom ramen för en evenemangslista. SVT menar att ett krav på en hög penetration gynnar rättighetshavarna med ett högt genomslag för sändningarna.

SVT anser att förslaget ensidigt betonar konkurrensen på köparsidan, d.v.s. tv-bolagen. Rapporten problematiserar inte alls den bristande konkurrens som förefaller finnas på säljarsidan, som kan behöva balanseras upp med åtgärder liknande en evenemangslista. Detta trots att det för de största evenemangen handlar om monopolliknande rättigheter vars värde åtminstone till del byggs upp av allmänna medel.

Effekter för idrottsarrangörer

Ekonomin kring ett mästerskap varierar beroende på olika faktorer, inte minst vilket genomslag idrotten ifråga har internationellt. Internationella sporträttigheter är en del av en global marknad som består av olika tv-rättigheter. Det är inte alltid så att de nationella idrottsorganisationerna direkt får del av de internationella rättighetsintäkterna då dessa hanteras av förbundens internationella organisationer.

I synnerhet anser SVT att idrottens behov av genomslag inte kan bortses från i sammanhanget. Det är viktigt för idrotten att företrädare och arrangörer synliggörs. Detta har omvittnats av bland annat Svenska Hockeyförbundet som menar att allmänhetens intresse för hockeyn minskat när Hockey-VM förlagts i kanaler med låg penetration.

Konsekvenser för allmänheten

Som anförts ovan anser SVT att förslaget riskerar att utestänga 20 procent av befolkningen från möjligheten att se de aktuella evenemangen i tv. Förslaget innehåller ingen som helst analys av de samhälleliga konsekvenserna, exempelvis vad som ovan anförts angående idrottens betydelse för folkhälsan och för sammanhållningen i samhället. Idrottsrörelsen har en viktig roll i värderingsarbete och demokratisk fostran. Idrotten är en positiv kraft och bidrar till en utveckling av samhället. Här skapas respekt för människor med olika bakgrunder och alla människors möjligheter att delta i olika idrotter. För nyrekryteringen till idrotten är det av stor betydelse att befolkningen har tillgång till stora gemensamma idrottsupplevelser och förebilder.

9.1 Listor i andra länder

Förslaget beskriver översiktligt förhållanden gällande fungerande evenemangslistor i nio europeiska länder, Storbritannien och Norge beskrivs mer ingående. SVT vill komplettera med några fakta som kan vara av intresse i sammanhanget.

Irland, Finland, Norge och Storbritannien har samtliga höga penetrationskrav för de bolag som vill sända listade evenemang. I inget av dessa länder har antalet kanaler som kvalificerat sig för att sända evenemangen blivit färre. Vad SVT erfar är förhållandet i flera av dessa fall tvärtom. Fler kanaler uppfyller idag penetrationskravet i de aktuella länderna vilket skulle kunna tyda på att införandet av en lista inte haft avgörande marknadspåverkan, men betydelse för allmänhetens möjligheter att ta del av evenemangen då fler kanaler uppfyller kraven för att sända listade evenemang. SVT saknar liknande analyser i det nu aktuella förslaget.

9.2 Om ett okvalificerat programbolag köper rättigheter

Myndigheten har, såvitt SVT förstår, inte haft till uppdrag att utreda om de regler som finns i radio- och tv-lagen är tillräckliga för att säkerställa efterlevnad av de skyldigheter som det åvilar ett okvalificerat programbolag som köper rättigheter till ett ”listat” evenemang.

Den enda sanktion som kan bli aktuell för ett okvalificerat programbolag som inte uppfyller sina skyldigheter är att det i efterhand kan bli skyldigt att erlægga en särskild avgift om maximalt 5 miljoner kronor. Regeringen har tidigare (se prop. 1997/98:184 s. 46) bedömt att detta är ett tillräckligt högt belopp trots att värdet av exklusiva sändningsrättigheter kan vara mycket högt.

Sedan regeringens tidigare ställningstagande har prisutvecklingen på sporträttigheter accelererat. SVT:s bedömning är att priset på de evenemang som här är aktuella har mångdubblats. Värdet för ett okvalificerat programbolag att behålla de exklusiva rättigheterna att sända evenemanget överstiger vida beloppet 5 miljoner kronor. Det är förmodligen inte fel att säga att den maximala påföljden är bagatellartad. Maxbeloppet måste således, enligt SVT:s mening, höjas avsevärt. Alternativt bör beloppsbegränsningen helt tas bort varvid den enda begränsningen vore att den särskilda avgiften inte får överstiga 10 procent av programbolagets årsomsättning. Enligt SVT:s mening bör även övervägas att införa en närmare reglering om hur ett kvalificerat programbolag kan initiera och genomdriva att ett okvalificerat programbolag, som har köpt exklusiva rättigheter som är upptagna på evenemangslistan, uppfyller sina skyldigheter erbjuda sändningsrättigheter till kvalificerade programbolag. Den reglering som införts i Norge skulle därvid kunna tjäna som förebild/inspiration.

9.3 Marknadspåverkan

Myndighetens förslag om en penetrationsgrad på 80 procent, grundar sig i första hand på konkurrensmässiga överväganden. SVT har anfört ovan att den ursprungliga tanken med en evenemangslista hade som syfte att skydda allmänhetens rätt att ta del av vissa evenemang. Konstruktionen som sådan har alltid en marknadspåverkan. Trots att rapporten bygger sina förslag utifrån ett marknadsperspektiv så är det märkligt att rapportens analys i detta perspektiv i stort är obefintlig. SVT anser att rapporten saknar relevanta analyser som skulle kunna styrka förslagetets ståndpunkter.

Slutkommentar

Sammanfattningsvis anser SVT att myndighetens förslag långt ifrån tillräckligt väger in allmänhetens intressen i sin analys, vilket illustreras av att förslaget exkluderar närmare två miljoner människor från evenemangen utan att detta anses utgöra en ”väsentlig” del av allmänheten.

I förslaget konstateras också att en majoritet av de som kontaktats ställer sig negativa till införandet av en lista. Detta kan inte anses som förvånande med tanke på att man särskilt tillfrågat aktörer som har ett intresse av att en evenemangslista inte införs i Sverige. Detta faktum illustrerar att rapporten har sin utgångspunkt i ett konkurrensperspektiv snarare än ett publikperspektiv, trots att det ursprungliga syftet med EU-direktivet är det motsatta, nämligen primärt att utgå från ett publikperspektiv. Dessutom betonas ensidigt konkurrensen på köparsidan, d.v.s. tv-kanalerna. Rapporten problematiserar inte alls de konkurrensproblem som förefaller finnas på säljarsidan. Detta trots att det för de största evenemangen handlar om monopolliknande rättigheter vars värde åtminstone till del byggs upp av allmänna medel.

Idag koncentreras enorma resurser, både publikt och finansiellt, kring de stora sportevenemangen och rättigheterna kopplade till dessa. Detta befaras i längden leda till en omfördelning av generell exponering från små till stora idrotter – där evenemang av stort intresse riskerar att begränsas till sändningar i ett begränsat antal avgiftsbelagda kanaler med en mindre andel av befolkningen som kan tillgodogöra sig händelsen. Ur ett demokratiskt perspektiv med den funktion och samhällsnytta idrott kan ha är detta en olycklig utveckling. Det är inte minst viktigt för både större och mindre idrotter att hitta exponering som ett sätt att uppmuntra nya utövare.

SVT saknar en del i rapporten som utifrån ett nuläge analyserar möjliga framtida utvecklingar inom området sporträttigheter och publikens tillgång till stora nationella idrottsevenemang. Det är inte orimligt att anta att priser för visningsrätter kommer att öka ytterligare och på så sätt än tydligare begränsa antalet aktörer på marknaden, möjliga distributionskanaler och tillgång till nationella event. En evenemangslista skulle kunna bidra till att motverka att en sådan utveckling sker, utan att för den skull negativt påverka på marknaden för sporträttigheter i stort. Allmänhetens stöd för en evenemangslista är entydig, liksom stödet för listan hos den så kallade breddidrotten.